

dosti, da to reč z vspehom v roke vzame in vodi, vse zapreke razmeče in odpravi, ter srečno omenjeno reč izpelje. In ta mož kdo bi bil pač pred vsimi drugimi? Po naši misli nikdo drugi razun naš Milostljivi knez in škof. Naša misel tedaj:

Naj bi veljavni može izmed duhovščine naše združili se ter šli in prosili Milostljivega knezoškofa, da bi blagovolili v roke vzeti omenjeno reč. Se je to zgodilo in po sreči izšlo, potem smo že velik velik korak naprej storili v naši reči, ker ni dvomiti, bi rekli, da bi se duhovščina v svoji večini, kaj pa da, po zmožnosti le, z veseljem ne poprijela utemeljitve matične. Visoki gospod ko voditelj na čelu bo zvedil po razpisu kmalo, kakošen veter da veje po škofii, in ako je ta veter gorak in prijeten, obetaven lepo in veselo vreme, potem se bo tudi izmed duhovščine zvolil in sklical brez posebnih zaprek in težav potrební odbor, ki bo pod visokim vodstvom voditeljevim posvetval se o dotičnih pravilih, in bo vse k ustanovitvi potrebno zveršil in sklenil.

Da se dobi pa voditelj zmagovaven ter se sovrážnik potare, torej da bi sprožena misel ne bila le pismeno izrečena, temveč da bi se sklicala v resnici v življenje, kdo naj bi to poskerbel? Kdo drugi kot oni, ki so že po svoji stopnji prvi med nami? Tedaj na noge. Vi čestiti dekan! Pojdite in sprositi matici, ali če raji hočete, bratovšini v pomoč bolnim in ostarelim duhovnom, omenjenega visokega voditelja, kajti ta reč je vse prizadeve vredna, času popolnoma primerna, in če prav sami njene podpore morda potrebovali ne bote, jih je več vaših duhovnih sobratov, ki je pa potrebovali živo bojo, brat naj bratu pomaga, in to temveč, ker resnico govori pregovor, ko pravi: „Uboštvo kruši moštvo.“ V—l.

Ženska moč za omiko človeštvu.

Tega nihče bolj ne spozná, kakor freimavrari, torej si z vso silo prizadevajo, ženske samostane poropati in razdreti, da bi redovnice mladosti ne učile, — vse naprave tai-tim odvzeti, da bi človeštvu k dobremu ne mečile; katoliško vero vsakemu stanu, starosti in spolu omerziti, da bi ne bilo nikjer več dobro zrejenih mater in bi se tudi mladina več pravno in katoliško ne redila. Freimavrari in pa hudobe v peklu v en in ravno tisti rog trobijo, fravmavrari so satanovi pravdosredniki na zemlji. V skazanje pa, koliko moč modre in pravno olikane ženske imajo do odreje, naj posnamemo nekaj iz spisa „odrejša gospej presv. Sere“ v Armonii. Dolg spis ondi vmés pravi:

„Z ginjenim srcem in polnim svetega začudenja jamem pisati malo verstie o blazih odrejših gospej presv. Sere, ki so 30. kim. v prico svitl. kardinala vikarija in šest družih knezov sv. Cerkve in drugih imenitnih prelatov dale očitni odgovor svojega učenja in djanja... Mogel bi močno obširen biti, ako bi hotel popisati vse ginljeje, ki so me prešinovali, ko so mnogotere unih mladenčic govorile svoje lastne tako prelepe izvoljene naloge, kakor: sv. Ignacij mučenec, tridenske obhajanja, ime Marije Device, devetnajsto stoletje, stoletje Marijno, križ sv. Petra na Kapitoliju, moji lepi dnevi itd. itd. Zakaj kako polni velikoserčnih in gorečih občutkov do visoke glave sv. Cerkve so bili ti izdelki, kako vroče molitve do dorotljivega Boga in Marije Device, da naj bi hitro jenjale zla, ki zdaj stiskajo nevesto Nazarenskega; kako ognjeni zdihljeji, da bi se že skorej povernil sladki mir na svet in zlasti v nesrečno Italijo! Vse to je bilo govorjeno z imenitnimi in blagimi podobami, z lepoto priprostih in nežnih zapopadkov, da ni človek vedel, ali bi bolj občudoval zmožnosti unih devic, ali pa pobožnost, s katero so bile navdušene te čiste serca. O naj jih Bog dobrotno blagoslovi, napolnuje z vsimi mi-

lostimi, ohrani v dobrih sklepih in načelih, ki so jih prejelo v tem svetem odrejšu, da se zopet razcvitajo tiste prelepe zgubljenke čednosti, ki se blagi ženi prilastujejo, in bodo ozaljšek vsacega kraja, kamor koli Previdnost popelje te device. In kako bi ti nežna solzica očesa ne bila zalila, kadar je ena teh deklic, belo oblečena, podoba čistega serca, spodobnega obraza, z milim in sladkim glasom prepevala slavo papeža Pija IX, omenjala vzroke, zakaj naj se mi sinovi in hčere matere Cerkve med tolikimi britkostmi, ktere svet stiskajo, vender v Marii razveselujemo, ki se smé reči, da sedanje stoletje je njeno stoletje prav za prav. Bil sim enako ginjen, ko je druga z živimi besedami in lepo poezijo omenjala tistega dneva, ko je neumerljivi Pij IX. zbravši želje stoletij in zdihljeje vsih rodov, poterdil s svojim nezmotljivim izrekom naj slajši resnico, ki je tako priserčna Marijnim otrokom. Pa kako ljubeznjiv in drag je bil zavinek na povernjenje naj višega poglavarja, papeža kralja, v njihov Rim iz pregnanstva!

K temu naj pristavimo, da res lepi so govori in besedila ali deklamacije iz nedolžnih deviških ust, toda le popolnoma spodbudne, čedne in spodobne tvarine. Kakor pa je ni netečniši pošasti, kot je n. pr. kletvinja v ženskih ustih, enako je ni bolj pošastne netečnosti kot so premalo spodobne besede na dekliskem jeziku.

Spis dalje pravi:

Slovesnost kraja, kjer se je to godilo, je delal še le bolj slovesne une vošila in molitve. Zakaj obilna množica unih semenišnih deklic bila je razverstena krog in krog postave ali šatve Marije neomadežane, ki se je med sto in sto svetili in cvetličnimi venci veličastno dvigala kviško sredi velike dvorane; dvorana pa je bila ozaljšana s svilnimi ogrinjali, ki so v raznih gubah segale od stén in se strinjale na stropu; glasi in petje je zaporedoma donelo po sobani: vse to ti je delalo, da si mogel pozabiti hudega časa, ki smo ga doživeli, in napolnovalo ti je serce s svetim nadušenjem. Potem pomisli, da v tej dvorani so bile deklice, imenitne po rojstvu in bogastvu, ki s svojim obnašanjem, s svojim djanjem in življenjem imajo opravljati veliko poslanje v človeškem občestvu... Blažene gospe presvetih Sere! trudi in darovanja vaše v odreji nežnega spola, in težave, ki jih prenašate na tej sveti poti, so ravno tolikeri studenci blagrov za človeštvo.

Enake hvale so vredne pa vse prave odrejša, ki ne gojijo ljube mladine s strupenimi romani in izrokazi, z omamljivimi in mesenimi pesmami, z maliskim cifranjem in lispom, temveč s postavnimi vedami, z načeli, ki delajo človeka zadovoljnega na tem, blaženega na unem svetu.

Spis dalje govori o raznih in prečudno lepo doveršenih ročnih delih, ki so se vidile pri uni poskušaji, n. pr. risanja, lepopisja, vezenja, mnoge prelepe malane slike, miniature, obrazi (portreti), zemljovidi, mnogi izdelki s šivanko v volni in svili prečudne natančnosti, narejene vsaktere obleke, pletarije, ki so bile napravljene za prodaj v prid ubožnih deklic. Tako se učijo od naj mlajših lét une deklice evangeljske nauke blagosercno v djanji skazovati, misliti na revšino in britkosti ubožcev, na stiske toliko deržin, ktere bi mogle do čistega pod zlo iti, ako bi ne imele poslednjega pribežališa pri kersanski ljubezni. Ne bom popisoval, pravi pisavec, kako dopadljiva je usmiljenemu Bogu deklíčica imenitnega stanu, ktera si prizadeva po svoji moči ubožnim pomagati.

Deklicam, ki so vse leto tako stanovitne v uku in delu, gospe presv. Sere konec kimoveca ali o začetku vinotoka vsacega leta pripravijo veselo obdarilo, ter so o poskušaji ovenčane z venci, kronane s cvetlicami in obdarovane z drugimi darili, kakoršne si je vsaktera prisluzila. Kolike hvale vredno je tako poskušanje — bravec, misli si sam. Te venčarije, ki tako lepo pristjejo deviškimi čelom, ti v spomin kličejo sto in sto dražih in serčnih misel: one so znamuja čednosti, plačilo za

pridnost in pobožnost in slava za dobro dela. In kakor ni cvetlice brez ternja, tako si tudi mislijo te deklice, da med težavami, ktere sedanje življenje spremljajo, si bodo mogle svoje dni zbirati drugo krono, ki je jezero-krat boljši mem le-té minljive. . . .

Naj pri-se-réniši pa je, da te deklice ne pripisujejo same sebi zasluge za zmago in slavo, ker po razdeljenih darilih ena za drugo, kakor bi jih le ena misel vodila, gredo zverstoma pred Marijino podobo in ondi pred njo svoje venčike odložijo in nji darujejo.

Kdor pri vsaki reči le samo skorjo pogleda, ne bo kratko in malo mislil, kako imeniten pomen ima to djanje, pravi pisavec, ker v njem se mora misliti kakor kak čudež. Zares, deklica v gorečih letih, v živih nagnjenjih, v stanu nadušenosti, pa vesela daruje to, kar se ji nar bolj mično dopade: ali ni to čudo? Ni mogoče, da bi iz take šole ne izhajale plemenite deklice bogate lepih čednost; ni mogoče, ko pridejo med občinstvo, da bi ga ne razveseljevale, ne uterdovala s predčutom naj blagšega upanja za vse dobro, ki se smé od njih dobre odreje pričakovati. Res je, da ženska, zgodaj zrejena v zdravem nauku in kersanski čednosti, je junakinja, ki zmaga brez boja in brez vojske zmagovino obhaja.

V resnici je čas, da se blagornost redovništva in njegovega srečnega djanja za človestvo večkrat omenuje, ker brezbožniki, ki iščejo katoliško Cerkev in vero zatreti, vselej pričenjajo pri samostanih, kajti oni dobro spoznajo, da redovniško osebstvo z molitvami, z učenjem mladine, z dobrimi izgledi itd. je ena naj močnejših podpor sv. Cerkve. Ti satanovi služabniki, kakor nekdanj slaboglasni Titani, gore na gore kopičijo in z njih debele hraste in hlode v nebo mečejo, da bi Boga od ondod skrepeljali, kateri sovraži njih nečistosti, netreznost, napuh in krivico, in jih žuga na ojster odgovor poklicati. To vidimo zlasti na Laškem, kjer so hudobneži že silo samostanov zaterli, škofov in družega duhovstva v ječe pometali. Eden nar strašnejših gigantov je bil Tifon s 100 drakonskimi zobmi in s 100 velikanskimi rokami: le-tá je sedanji čas freimavrarstvo, ki s svojimi 1000 modrasovimi zobmi in 1000 železnimi kremplji iz svojega temnega kraljestva sega v vse zemlje in dežele, v vse kraljestva po zemlji ter s Tifonovim serdom išče raztergati cerkev in države, ktere poslednje pa le prepogosto same ne mislijo, kaki hidri glavo v žrelo podajajo.

Nerera ne blaži.

(Iz dnevnika necega duhovna.)

(Češki spisal Vacslav Štule; poslovenil Deželanov.)

(Dalje.)

Zadnjič pridem na Nemško v badensko kopelj, in tu bi bil skoraj vjel gerduna. Ali tudi tu mi zapreka odnese, kar sem želel! Prišel sem v mesto zvečer, B—ec pa jo je popihal rano. Igral pa sem tukaj strastno in med igralci so mi dnevi tekli kakor ure. Toda opekel sem se bil do dobrega v tem badenskem pekli in zaigral neizmerno veliko denara ter mogel na zadnje kakor bežati. To je bilo B—cu k sreči, ker drugače bi mu bila gotovo svinčenka glavo prevrtala.

Menil sem, da sem sovragu za petami, in gual sem se za njim. Pa zopet me je ustavila osoda, da nisem več mogel za njim. Sam sem gonil konje, pa podil jih, de so divjali kakor blisk. Voz se zverne in pal sem, ter potolkel se hudo. Rane na roki in glavi so me primorale ostati v neki vasi, da sem ozdravel. Odslej nisem več prišel onemu zločinu na sled, čeravno sem se še dve leti klatil za njim po vsem svetu. Vedel sem, da bi ga zastonj še dalje iskal; vernem se torej v domovino in sem tu ostal.“

Ubogi doktor se je pripovedovaje tako utrudil, da sem

ga mogel že sam prositi, naj se nekoliko odahne. Slušal me je. Ko se je osopel, začel je zopet nadaljevati, toda s slabim glasom.

„Kmali sva pri konci. Včeraj zvečer sem se delj pomudil pri bolnikih, in se še le okoli desetih peš vernil domú. Noč je bila jasna kakor ribje oko. Zeblo je, da je vse kocenelo. tudi ulice so bile čisto prazne, le tam pa tam sem srečal kacega človeka, ki je urno šel po svojem posli. Tim večjo pozornost pa mi je zbudila žena, ki mi je naravnost naproti prišla. Da je revna, to sem spoznal na njeni raztergani obleki; da je oslabela in jo zobe, to sem videl na hoji. Nisem čakal, že sem pripravljaj denar za-njo, ko gre proti meni. Le še za korak sva bila narazen. Nesrečna žena me s povzdignjenimi rokami, z nekako boječim glasom darú poprosi. Ali glas te beračice mi je serce presunil in kosti pretresel. Strašne misli so se me polastile. Podajam ji dar in zrem ji v obraz. Glavo je imela sicer pobešeno, vender sem precej spoznal, da so to lica moje Nežke.“

„Obstanem, kakor bi me bila strela zadela. Groza me sprehaja, jezik mi je bil zastal. K sreči ni spoznala nesrečnica, kaj da se godi v mojem serci. Vzemi denar in zahvalivši se hiti od ondod. Kakor blisk, tako se mi zasveti v glavi, da tudi njen zapeljivec ne more biti dalječ. Davna maševavna želja se mi zopet izbudi. „Zdaj ti ta zlod več ne uide! Le zanjo, varno za-njo!“ mislim si in huj! Skerbeno gledam za-njo in vidim, da gre v blazno kerčmo. Ostal sem na ulici, ker nisem je hotel urezati kar za-njo. Čez malo časa se zopet prikaže — in zdaj le za-njo. Prehodivši nekoliko ulic in ulčic — pridem v reven kot v P—ckeje ulici. Nesrečnica stopi v revno bajto, kjer se kakor sami veste, le premnogokrat nesreča sestri z vsakoršnimi nezgodami. Duri so bile odperle. Smuknem za-njo, pridem v vežo in od tod varno stopam po stopnicah navkviško. Bila je ravno polna luna in dobro mi je svetila namesti svetilnice. Težka sapa nesrečne žene me je peljala po ozkih in stermih stopnicah do družega nadstropja. Ostanem pri durih pred revno izbo, kamor je bila ona zlezla. Nekoliko trenutkov pazljivo vlečem na ušesa. Začujem njen nežni glasek, pa terd, hripav mošk glas. Zdaj sem gotov: gerdun B—ec je bil pod to streho. Nisem se mogel več zderžati, kar bušim v vrata, da se razleče. Ura mojemu maševanju se je iztekla: pa — — večni maševavec mi ni dal stegniti roke nad-nj. Na revni postelji vidim pred seboj brezvestnika, ki mi je zaterl mojo srečo. Nesrečni potepenec, ta B—ec je bil tak, da me je groza obšla. Svoje dni se je svet čudil njegovi lepoti in omikanosti; zdaj sem se ustrašil njegovega pošastnega obraza. Sama kost in koža ga je, plešast je, oči ima vderte in siromaške cape na sebi. Ko pa tacega vidim, sem bil sam kakor ukočen. Ona kleči pri postelji in piškotek namaka v vino ter mu podaja to sladkarijo, on pa gladno požira. Ko sem bil stopil v izbo, sta oba oči vperla na-me, posebno on me je ostro pogledal, — gotovo me je poznal, ker komaj me zagleda, mu glava omahne, oči zašterle v strop, kerč mu usta zavije; nesrečni jih več ni odperl — bil je mertev. Ona pak je omedlela, ko me je bila spoznala. Kakor primerzujen tam stojim. Roke in noge so mi bile zastale in nisem se mogel dotakniti svoje nezveste žene, dasiravno ji je bilo urne pomoči treba. Ljudi kličem na pomoč. Kmali se prikaže ženska iz bližnje sobice. Urno ji povém, kako in kaj, naročim, kaj naj stori, ji stisnem nekoliko denarja v roke, pa zbežim skozi duri, kakor da bi mi bil živi satan za petami!“

„To je moja osoda, čestiti oče! Sodite zdaj, ali nisem vreden, da poterpíte z menoj!“ —

Nehal je govoriti, pa vperl na-me oko, kakor bi mi hotel brati na obrazi, kaj neki da čutim? Revež! ko bi mi ti mogel v serce pogledati, vidil bi, kaki čutljejši so mi ga tergal!

Obrisal si je pot s čela in odahnil se nekoliko, pa s slabim glasom zopet nadaljeval:

„Zdaj pa, mili gospod, le še nekoliko besedi — in mojo prošnjo! — Vso noč nisem nocoj očesa zatisnil. Hud in žalosten boj sem imel s svojim srcem. Pa zmagal sem! Vse maščevavne želje so mi prešle; ona, čestiti gospod — ona ne sme poginiti vsega hudega. V mojem sercu ni še čisto ugasnila zadnja iskra nekdanje ljubezni. Jaz sam pa je vendar nečem viditi — nikoli več. Vas me je nebo danes poslalo sem. Tedaj, prosim, blagovolite poskerbeti za mojo nesrečno ženo. Za prvo, oskerbite jo z vaim, česar ji je potreba. Tu je denar. Za naprej poskerbite še bolj natanko za-njo.“

Ubogi doktor je napisal hišno število, jaz pa se kar odpravim k nesrečnici. (Dalje nasled.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Kakor imamo polno neprilik v zadevi slovenskega slovstva in knjištva, tako je bila tudi ta, da v Ljubljani ni bilo že več let pravega sredništva za družbo sv. Mohora. Da se tedaj udom društva zljajša pošiljanje letnega doneska za 1861 in vpisovanje njim, ki se želé na novo vanj vpisati, je gosp. Anton Lésar, katehet realnih šol v Ljubljani, ta posel prevzel za Ljubljano in njeno dekanijo. Komur je s tem ustrezno, naj se torej pri njem oglasi do konca novembra 1863.

Iz Ljubljane. Prihodnjo nedeljo bo pri sv. Jakopu postavljen in blago-lovljen novi križev pot, ki ga je izvršno zmalal ljubljanski umetnik P. Kūnl. O poli treh se začne pridiga, potem bo blagoslovljevanje, darovanje in poslednjič litanije.

Novomesto ima prihodnje leto obhajati 500letni spomin svojega bivanja. Pričkanje zavolj „Neustadt-a“ in „Novomesta“ naj bi se o taki priliki rajši opustilo. „Rudolfovo“ per excellentiam ga imenovati, je častitljivo; staremu „Novomestu“ pa ravno o petstoletnici slovo dajati, je zlo tako kakor gospodarja ravno v njegov naj častitljiviši god iz hiše pognati. Lepa spominska knjiga z mnogoterimi dogodbami, veselimi in žalostnimi Novomestovimi in iz naše domovine sploh, zlasti iz Dolenskega v vezani in nevezani besedi — to bilo bi lepo vezilo za ta god. Čujete, novomeški gg. učitelji in dijaki in vsi dolenski domorođci? — Tudi dvé, tri „besedi“ o taki priliki, kakoršne znajo novomeški dijaki prav lepo izpeljati, bi se dobro in lepo prilegle.

Iz Loškiga potoka. —z. Oznani, ljuba Danica, svojim bravcam slovesnost, katero smo tukaj 28. oktobra, t. j., ss. Simona in Juda dan obhajali. S prizadevo tukajšnjiga verliga g. fajmoštra Al. Pibernika so v Loškem potoku že marsikej napravili, novo šolo sozidali, stanovanje učitelja za en nadstrop vzdignili, nove orgle oskerbeli, cerkev dokaj olepsali; zdaj pa so tukajšnji farani tudi vse tri zvonove nove dali vltiti. G. Samasa se je tukaj, kot vselej, skazal praviga umetnika, zvonovi pojó lepo vbrano v D Fis in A. De bi tedaj g. fajmošter svojim ovčicam duhovno veselje napravili, ko so nove zvonove dobili, povabijo za imenovani dan sosednje duhovne, in v. č. g. dekana Holzapfel-na iz Ribnice; ob desetih je bila vélika peta sv. maša z zahvaljeno pesmijo, katero so g. dekan opravljali; šest duhovnov jim je streglo, in lepo soglasno petje g. Rakteljna, učitelja v Ribnici, praviga mojstra v petji in orglanji, je Božjo službo povikševalo. Med sv. mašo po veri stopijo g. dekan na levo in s svojo navadno in dobro znano zgovornostjo zahvalijo naprej Bogú, potem domačiga g. fajmoštra, in farmane, ki so za nove zvonove marsikak lep dar podelili. Dokaj mikavno so potem dokazovali, kakošno opravilo imajo zvonovi in česa nas opominjajo. — Tudi v bližnji sosednji duhovni Dragi se je pod ondutnim g. fajmoštram za olepsanje hiše Božje že marsi-

kaj storilo. Drago je letas velika nesreča zadela; 30. mal. travna je strela raznesla vso streho stolpu ali zvoniku in še cerkev semtertje poškodevala. Ali če zdaj v Drago greš, te lep visok nov svitlorudeče barvan stolp že od de-leč ponosno pozdravlja, pa tudi druge škode pri cerkvi so se s prizadevo g. fajmoštra že dobro popravile. Tudi pri podružnicah te duhovnije se je že marsikaj storilo; stolp pri sv. Francišku je dobil lepo novo streho itd. Zares gre posebna hvala tako skerbnim duhovnim pastirjem, ki imajo, bi djal, neprenehama dosti opraviti, de bi znotranji in zunanji stan duhovnije v dobrim redu ohranili.

Iz Draždan. Zupan. Z Bogom, častita popotna tovarša, le radujta se še tukaj, sej sta prijaznim rokam izročena; z Bogom zlata Praga, spomin nate ostane stanoviten! Ena-cih misel sva s tovaršem, ko se napotiva 22. avgusta proti Draždanam. Od českih Litomeric do Pirne saksonske se raz-prostira popotniku pred očmi saksonska Švica. Krasna je dolina, sredi nje teče mirna Laba, na obeh njenih bregovih stojé snažno zidane hišice, za njimi hribčiki, na hribčikih gradovi ali njih podertine, pelješ se na parniku po mogočni reki, in ker od Semernika dalje nisi več vidil hribčikov veliko, res ti dopade ta kraj; da je pa bolj severnim lju-dem pravi elizij, ne čudim se. Tukaj so „nove Draždane,“ oberne se mož k nama, ter pokaže mogočne prostore ob desni reke Labe, kjer se lomi lahki peščen kamen, prevaža v Draždane in tu se čisto iz tega kamna sozidujejo veli-kauska poslopja, ter stojé stoletjem v bran. Previdnost božja povsod milo vlada, komaj sva iz varnih rok praškega gospoda, ki mu je hvaležna vsa Slovenija, že je omenjeni mož, premožni fabrikant, po poti v Draždane in v Draždanah čas najnega bivanja kot v službo nama. Ko se zahvaljujeva nenavadno prijaznemu, pravi: „Kje drugej bote pa koga družega takega dobili, to je po svetu navada.“ Ze smo v Draždanah. Koj pri vhodu stoji ob obojnem Labinem bregu mnogo prekrasnih pristav ali vil, zidanih v zlogih mnogo-verstnih, iz mesta pelje Schillerjeva cesta, ker v tem kraju je ta počt nekaj časa bival in pel; od obeh strani obdajajo cesto razne vile; hiš mnogo v mestu ima vertic pred vratni s cvetkami obsejan, kar sredi zidovja zelo razveseljuje člo-veško oko. Krog mesta so naj lepši sprehodi, ki vlada skerbi, da se ohranijo. Niso zastonj imenovane Draždane Florencia o Labi, mislil sem si.

23. avgusta je nedelja, žalosten dan zate, ker si na-vajen nedelje na Slovenskem, in vendar je zame vesel postal da ga med dneve štejem, kateri so me naj bolj visoko po-vzdignili, kar zadene notranje veselje v verskem prepričanju. V Draždanah, čeravno je kraljeva rodovina katoliška, je le devetnajsti del katoliških prebivavcev. Potert mi je toraj bil duh, ker tukaj danes ni milega zvonjenja slovenskega, ki tako prijazno naznanuje Gospodov dan. Bil sem pa v katoliški dvorni cerkvi pri sv. maši. Tukaj se zbira mno-žica vseh vér, da posluša izvršno cerkveno godbo. Služabniki ne pusté nobenega sred cerkve, ali mora v klop, ali pa se vstaviti v stranske ladije. Klečal sem tu, okrog mene Draždani katoličani in mnogo naroda, ki ga sploh ple-menitega imenujemo, naroda poljskega. Lesem je pribežal zavetja iskat, žene, od glave do nog v črni obleki, so v molitev vtopljene. Srečnega sem se štel med narodom ka-toliškim, ki je zavoljo svoje vere že toliko terpel, tu moliti pri sv. daru, zanj moliti tukaj, ko sem ga gledal v tugi prepadenega z lastnimi očmi. Glas naroda tudi vpije k Bogu za maščevanje, posebno naroda, ki terpi, molči in pa moli, mislil sem si. Kaj so si mislili drugovérniki, ko so stali natlačeni steni enako ob stranéh, nas pogledovaje, ki v sredi njih klečimo in molimo, Bog vé? To pa vem, da jih je misel obhajala: Nekaj je pa vendar le vera njih. Zidovi mesta Jeriho so padli, ko je Bog zapovedal, kako da bi se ta živi zid ne mogel razrušiti in postati tempelj Bogú v čast, ko bo njemu všeč: mislil sem pa jaz njih ogledovaje. Te in enake misli današnji dan so me pa povzdigovale.

Pogledal sem še kaj ta dan v razstavo slikarij, ki je ta kraj planin naj imenitnejša zbirka, in ki mi je tudi že med potjo misel na Draždane naj bolj sladila. 2.359 zvezd ima to nebo, med njimi sta pa sonce in luna: Sikstova Madona, ki jo je slikal Rafael, in Mati Božja, ki jo je slikal Nemec Holbein. Vzemi soluce in luno z neba te zbirke, in ne bo več, kar je bila.

Poglejmo Rafaelovo Madono. Kakor bi bila iz nebes prikazala se na revno zemljo — stoji tu Mati Božja; boječe se skoraj ozira na svet Kristusček in ga vender zopet tako pogleduje, kot tak, ki mu je dana oblast; zemljo zakrivajo oblaki; v obleko materno veter vihra; Marii ob desni kleči papež Sikst, ob levi glavo pobožno vklanja je sv. Barbara. Zadej, da se vidi kot v neizmerni daljavi, nasajeno je brez števila angeljskih glav; pri nogah Matere Božje pa sta slikana dva angeljčika, katerih je eden zares po misli grofinje Ide Hahn-Hahnovne, ki jo je izrekla v Dolarici: „kakor da bi gledal v skrivnosti Božje.“ Prikupil je zbirki to sliko, ki je razne zgodbe skusila poprej, kralj saksonski Avgust III 1753 za 60.000 tolarjev. Sama zase ima sobo posebej in oči sicer ne veliko omikanih ljudi stermé ogledujejo skoraj čudež človeškega uma in dlani. Na drugi strani galerije, tudi v odločeni sobi, postavljena je Holbeina mlajšega Mati Božja. Kaže pa slika Marijo z Jezusčekom, ki se ji kleče priporoča rodovina župana v Bazel-u, Jakopa Majer-a; ob desni Matere Božje kleči oče Majer z otrokoma, ob levi žena Ana s svojo materjo in hčerjo. Vsi so zbrani po prelepi misli pod maternim plajščem Nebeškomile. Zraven teh dveh podob občudoval sem še mnogo drugih, čeravno vseh v kratkem času pregledati nisem premogel. Nekaj naj jih imenujem. Dopadlo mi je posebno: Iz florentinske šole: Zaročenje sv. Katarine z Detetom Jezusom; smehlja se Dete in Katarini klečijoči perstan daje, dopadljivo gleda na to djanje sv. Mati. Iz lombarske šole: Kako pastirji Kristusa v jasticah molijo, Kristusček, zdi se kot da bi z rokami in nogami ne mogel mirovati, pastirjem se bere na obrazu začudenje, ki je tukaj kaj več, kot vsakdanje. Luč in senca te podobe kažete posebno umetnijo umetnikovo. Znana je podoba z imenom: „Corregio-va noč.“ Iz španjske šole: Svetemu Francisku Asisijanu se prikaže angelj, ko se je bil svetnik v skušnjavi na ternje vergel. Čudno je osupljenje, na obrazu sv. Franciška znakovano, zdi se gledavcu, kot da bi sv. Francišk mislil: Gospod, prosim, le terpinči, nikar ne tolaži. Prav velikokrat, kakor na Dunaju in v Monakovem, se ponavlja v tej galerii slika: kako angelj gode sv. Francisku serafskemu, ta pa spi. S to poetično mislijo, menim, je prav dobro zaznamovana radost, ko je Francišk v zamaknjenji skrivne reči gledal; po gledanju pa je občutil bolečine, ker prejel je znamenja sv. rân; kako rane prejema, se vidi zopet na mnogo drugih slikah. Iz ravno te šole je tu slika sv. Celestina, kako se odpové papeški kroni, ki mu jo angelj daje. Odzadej se vidi zbiralo kardinalov. Mojemu okusu je bila ta izmed prvih slik, kar sem jih vidil; tukaj, menim, ni tako v časti. Vdanost v očeh, v rokah svetnikovih, ki jih derži razprosterte, in svitloba, ki jo angelj razprostira, je skoraj nadzemeljska. To naj mi je bilo dovoljeno omeniti. Privoljeno je v galerii razne podobe posnemati; tako je ob urah, ko sem jaz galerijo ogledoval, slikalo posebno veliko gospej in gospodičen, pa tudi gospodov.

24. avgusta vidim kraljeve sobane. Bolj starikaste so memo monakovskih, in ne veličastne. Zraven lepih slik v prestolni sobani, kjer so slikani vsi postavodajavci od Mozesa do Maksimilijana I. nahaja se tu, kar mitologične slike zadeva, nekoliko preveč nagih podob.

Na kraljevem dvoru je tudi odločen prostor tako imenovanemu: zelenemu hramu (grünes Gewölbe), zbirki umotvorov in dragocenij, ki je morebiti naj večje denarne vrednosti, vsaj kar jih Evropa ima. Tukaj vidiš iz enega kosca slonove kosti izrezljanih 92 podob, kažejo (pred-

stavljajo) pa padec Luciferja in nepokornih angeljev. Tu je iz lesa rezljana podoba sv. Mihela, preizverstna; sulica se mu v boru s satanom krivi. Česnjeva koščica, ki ji je vrezanih 180 glav. Vratna veriga v vrednosti dveh milijonov. Tu je tudi hranjen spomin presvetega djanja, kerstna skleda namreč, ki se rabi pri vsekem kerstu kraljeve saksonske rodovine od leta 1620 naprej.

Prišel je 25. avgusta čas, da se odpravlja s tovaršem iz Draždán. Zadovoljen grem naprej, ker videl sem tu zanimivega veliko, spoznal po nekolikem vljudno, pošteno in mirno ljudstvo saksonsko. Mislil sem si, kaj bi tu meščani počeli, ko bi se na ulicah zagnalo kakšno petje ali vriskanje, kakor je navada pri nas na Slovenskem? Tudi v gostivnicah, natlačeni ljudi, vpitja tu ni in prepira, le gosto žumorenje se čuje, ker vsak se s sosedom pogovarja, ne da bi razgrajal. Zapustil sem krasno mesto, prepričan, da vlada umen vladar, ki je podpora naroda in umetnije. Mislil sem pa tudi, kar je Monakovo po kralju Ludoviku, to so v umetnii, skoraj smem reči, Draždane po Avgustu II, ki je bil tudi kronan poljski. Z Bogom Florenca!

Sedem vertnic (gartroz)

popolne ljubezni do svojega bližnjega.

Začetek a).

Od nekaj vertnica cvetlic je kraljica,
Ljubezen iz njenega cvetja duhti.
Se lepši se vtrinja pred Bogom dušica,
Ki ljubi ko sebe, vse druge ljudi;
Zatorej čem sedem vertnic vam nabrati,
Ljubezen do bližnjega v serce podati:

Na prvo vertnico sam Jezus premili
Zapisal postavo je z lastno roko:
„Kar hočete, da bi ljudje vam storili,
Storite jim tudi vi ravno tako!“
Ak hočeš vertnico si prvo dobiti,
Ne z djanjem ne smes, ne v besedi žaliti.

Na drugi vertnici pa zlate besede
Se vtrinjajo lepši ko biserni žar:
Kdor bližnjega ljubi, pošteno se vede,
Ne sodi ga, ne natolcuje nikdar;
Kdor skerbno pred pragom domaćim pometa,
Mu časa zmanjkuje do tujega sveta.

In tretja vertnica je cvet lepoteje,
Presrečna je duša ovenčana ž njo!
Ki bližnjega zmote, slabosti zakrije,
Jih raji molči, da odverne hudó;
Ker svojega serca pregrehe prevdarja,
Zato jih pri bližnjemu rad izgovarja.

Četerta vertnica se vtrinja radosti,
Prepire odganja, življenje zlati;
Kdor bližnjega voljno prenaša slabosti,
Krvice in sitnosti rad poterpi;
Za tukaj ogreva mu serce veselje,
Ljubezen po poti cvetlice mu stelje.

Na peti vertnici se vpisano bere:
Za ljubo imej vsega sveta ljudi!
Če ravno drugačnih narodov in vere,
Pa vender le bratje in sestre so ti;
Ker sonce na dobre in grešnike sije,
Naj tvoja ljubezen do vsakega klije.

In šesto vertnico si pa osvojijo,
Ki s črnim človekom ohranijo mir.
Naj ravno jim drugi življenje grenijo,
Je vender njih serce prijaznosti vir;
Tim več ko sovražin nemir jih preganja,
Se krasnejši cvetje ljubezen poganja.

In sedmo vertnico nebeške lepote
Si pa v izveličanski venci vpleto,

Kateri za hudo delijo dobrote,
Za nje, ko jih kolnejo, molijo clo;
O srečne so duše s tim vencam na glavi,
Sam Jezus le-take s poklonom pozravi.

Sklep b).

Kje najdete bratje! še lepši cvetlice,
Ko zalih vertnic je nevenjeni cvet?
Oné so podoba Marije Device,
Z ljubezni sej Jezus odrešil je svet,
Ki v serca sta zlate vertnice sadila,
Da krona nebeška bi nas lepčila.

Jož. Virk.

Razgled po keršanskem svetu.

Nadvojvoda Maksimilijan je naročil slikarju Dell'Acqua namalati velikansko podobo, ki bo kazala mexikansko poslanstvo ponudeče mu krono mexikansko.—

V Levovu v Frančiškanskem samostanu je 3. vinot. umrl škof Jan. Gutkovski iz Janova v Podlahii na rusovskim Poljskem, ki ga je bila nekako pred 10 leti rusovska vlada ko politično sumljivega zaprla in pregnala. —

V Rimu se pripravlja nova dnevnicca ali officium neomadežanega spočetja. Vse šesto branje, ki je tretje v drugi nočnici, je zgodovinsko in zadevajoče versko razglašenje te skrivnosti, ki se je dogodilo 8. grudnia 1854 v vatikanski stolnici, v pričo velikega števila kardinalov in škofov, med vsemoljnimi vošili vesoljnega sveta: „Pius Nonus Pontifex Maximus totius Ecclesiae votis annuens statuit supremo suo atque infallibili oraculo solemniter proclamare.“ Med osmino so branja druge nočnice vzete iz pečatnice Ineffabilis, ki je bila razglašena za to versko določanje. „Ex Bulla dogmatica Pii Papae Noni.“ Za tretjo nočnico so homilije ali razlage vzete iz sv. Epifanija, sv. Sofronija, sv. Tarazija in sv. Bernarda.

Pri obedu v Parizu, ki so ga napravili poslancem anamiškega kralja, je g. Drouyn de Lhuys, minister zunanjstva, skazal poslanskemu načelniku papeževega poročnika, in le-tá se je srečnega štel, ker je od anamiškega veljaka sprejel obljubo, da on bo pri svoji vladi katoliško reč z vso gorečnostjo zagovarjal.

Napoleonov govor, ki so vse političke in nepolitiške usta in ušesa nanj prežale, kakor na kdo vé kako preokbo, je 5. t. m. v postavodajnem zboru pritekel iz mnogozmožnih ust, in kaj je povedal?... Na znanje je dal, da je blagor Francii pod Napoleonom III; dežela v znotranjih zadevah napreduje: v obertništvu, železnicah, v finančnem gospodarstvu, v blagornih reformah ali popravah, da se izdeluje postava, ki bo berzdala čezmerno centralizacijo, da so tudi Algerci spoznali pravičnost in pravnost francosko, da se ni nič opustilo, kar tiče vero, duh in pravost, vede in umetnosti, od l. 1848 se je šolstvo zmnožilo za tretjino itd. Še več bi se bilo storilo, ako bi ne bile političke zadeve motile znotranjega stanja, kakor: ameriškanska vojska, obsada Mexike in Kočinčine, in poljski vpor. Čezmorske vojske in početja se bojo končale v francosko slavo in prid, če tudi vsak tega ne previdi; „ne dajmo si zniževati na obeh koncih zemlje, v Pekingi in Mexiki, zadobljene slave!“ pravi Napoleon. Poljski narod da je v očeh Rusijnih puntarsk, v Napoleonovih pa dedič v zgodovini in zavezah zapisane pravice; poljska zadeva da naj se evropski sodni ali kongresu zroči, ter naj se od rovarstva razdajano postopje na novi podstavi zopet zida. Pogodb iz l. 1815, meni Napoleon, ni več, terte so bile v Grecii, Belgii, Francii, Italii, Anglija da jih je z odstopom jonskih otokov skalila, Rusija jih v Varšavi z nogami teptá. Na jugu in na severu, pravi mogočni imperator, mogočni pridi na rešenje kličejo; torej on močno tiši na kongres, kjer naj državniki vsih dežel po vesti in umu, preziravši presoje, meddržavski serd, zavidljivost in nezaupnost postavnim željam narodov zadostijo, da se na mesto bolčnega in ne-

primérnega stanú postavi stanovitno in pravno stanje, če tudi žertovanja stane, kakor bo v prid vladarjem in narodom. Kakšne misli tiče pod takimi besedami, to je le Napoleonu znano. Cesar sklepa svoj govor, rekoč: „Dve poti ste odpert: ena pelje k napredvanju s spravo in mirom, druga po nesreči pripelje vojsko zavoljo terdovratnosti, da bi se preteklost ohranila, ki se pogrezva.“

Nad temi lešniki so časnikarji že jeli gruditi in vsak iz njih luši svoje posebne jederca. „Armonia“ je prerokovala, da Napoleon bo govoril, da „hoče mir in vojsko, pa da noče ne miru ne vojske.“ „Volksfrd.“ k govoru pristavlja, da ta Napoleonov govor je v razločku od družih precej jasen in raven ter je poskerbel, da se besede ne morejo napek umevati in obračati. Popolnoma poterjujejo se pa v govoru besede „Armonie“, da bo Napoleon oserčeval Poljake, za ktere bo kazal naj priserčniši sočutje; pa tudi ne bo serčnosti vzel Rusii, ktere car je na potu liberalizma.

Spomina vreden je odgovor, ki ga ta list postavodajnemu zboru do cesarja že naprej narékva, in iz katerega zamoremo le prav kaj malega posneti, namreč: „Gospod! odkar ste svojo slavno vladanje pričeli s pregovorom: cesarstvo je mir! (l' empire c'est la paix), Francija ni več našla ne trenutka pokoja: mir je zginil ... narod, ki ne vé, na kakih načelih je zastavljena naša politika, ki ne vidi — ne s kom ste, in ne kam ga mislite peljati, je v plénu nar bolj občutljivega nemira. ... Iskajoči kacega odgovora na vaš govor, smo se spomnili pregovora blaženega Amadeja Savojskega: Facite justitiam, diligite pauperes (delajte pravico, ljubite uboge). Gospod! Facite justitiam! začnite s Pijem IX, namestnikom Kristusovim in učenikom vse pravice. ... Diligite pauperes! Ljubite, o gospod! svoje uboge ljudstva. Ne dopustite, da bi jih brezsrabno tiskarstvo navdajalo z dvomi, vnemarnostjo, da bi jim ropalo edino dobroto, vero v pravega Boga, ne postavljajte jih na boj, razun za pravično reč. ... Facite justitiam, diligite pauperes: Ne imejte dveh tehtnic in dveh mér. Ne žulite iz ubogega kmeta sadú njegovega potú, da bi ga zapravljali z rokodelci velikih mest. Drugi je neškodljiv, res je, in drugi je zapisan v skrivne družbe (freimavrske). Vi pa, gospod, se zastonj veselite, da so skrivne družbe z vami. One ne morejo biti ne z vami, ne z drugimi, in z nikomur ne. Njih namen je: razdirati, zmiraj razdirati. In vi hočete vstanoviti dinastijo na večni razdor? Proč s tacimi mislimi, o gospod! Primate se, delati pravico in ljubiti uboge, ne več, ne manj; in Evropin mir se bede za resnico vterdil.“

V Madridu so napravili knjižestveno akademijo v čast Marije Device, to je, družbo v slavo Matere Božje; nji v čast pišejo dela, bukve slavogovore (panegirike), pogovore in pesmi. Šteje že 348 družnikov, nar več del imenitnih španjolskih ljudi. — To je posnemanja vredno in se dá v vsakem mestu napraviti s pristavkom, da družniki se iz spoštovanja do M. V. D. varjujejo kletvinje in grešnih zavez. —

V novih volitvah za državni zbor na Španjskem je lepo število pravih katoličanov. Tolažljive so tudi številne prošnje do kraljice za popravo očitnega učilstva v katoliškem pomenu. Pisava teh prošinj (peticij) je vredna naj lepših časov keršanstva.

Iz London-a pišejo v Monde 17. vinotoka: „Pretečeni petek, v god sv. Terezije, je čast. o. Herman slovesno odperl svojo novo cerkev in samostan sv. Šimona Stok—a. Misp. Maning je imel o tej priliki slavogovor ali panegiriko o sv. Terezii. Sve tnice le—tá pa ni hotla ostati dolžnica svojim redovnikom. Popoldan ob svojem godu pripelje ona na vrata novega samostana mladega 27 ali 28 letnega protestantskega pridigarja, ki je bil ravno tisto jutro zapustil Oxford, in je brez kake poprejšnje napovedi, gnán edino od občudovanja za djanja in čednosti sv. Terezije, prišel ponižno h Karmelitanom prosit kersta in redovne

obleke. Pervi del njegove prošnje je bil spolnjen še tisti dan; za drugo bo čas določil.

Lešniki, jabelka in lesnika.

V začetku preteklega stoletja je bil v Varoneji na Rusovskem nekaki Mitrofan vikši greški razkolniški škof. Letega so čislali Rusi za velikega svetnika. Peter Veliki ga je s svojimi rokami pokopal in čez malo let kanoniziral ali posvetil. Kaj bi ga ne, sej je car tudi rusovski papež? — Mitrofan je znan iz rusovske zgodovine zavoljo svoje sovražljivosti zoper rimski Sedež in katoliško Cerkev. Češenje tega svetnika razkolniške stroje je v prvih 40 letih 19. stoletja tako zmoglo, da je na Rusovskem skorej ni bilo hiše brez njegove podobe. L. 1841 pa se je čudin pripetljaj naménil. Bil je razkolniški mnihi v Varoneji, ki so ga rojaki imeli za svetnika, kajti reklo se je, da ni nikdar mesa jedel, in to je med Rusi znamenje nar večje svetosti; le-ta neko noč urno vstane in jo maha pès proti Petrogradu, ondi se oglasi pred dvorom silnega Nikolaja I in želi z njim govoriti. Bila je pa svetost tega novega Mitrofana v tolikem slovesu, da ga precej sprejme samodržec, kateri je bil sicer v sereu maloverin, po zunanjem pa tako pobožin, da je vsakemu svešteniku roko poljubil. Bilo mu je namreč ležeče na ljuškem čisl. Mnihi tedaj, stojé pred tem silnim Perunom moskovitarskim, ki se je vsa Rusija tresla, če je le z obervmi trenil, caru z veliko serčnostjo pripoveduje, da se mu je veliki svetnik Mitrofan prikazal in mu veleval, da naj gre naravnost k „hasudarju“ (tako kličejo cara), ter mu v njegovem imeu naznani, da naj jenja tako neusmiljena terpmičiti Poljake in ljudstvo latinske vere, ker tega Bog noče; če ne: preden preteče četert stoletja, pridejo poslednji dnevi carovanja carovskega, in deržina Romanovcev pade s prestola. Na tako neslišano govorjenje Miklavž poskoči, potegne zvonec. — prestrašene straže prihité, najdejo cara bledega in sline tišecéga, ki jim zakliče: Odpravite šemeža! Le malo minut preteče in bore minih, edini med razkolniškimi svečenstvom, ki je skazal serčnost, je zapert v kubitko, pa ajdi proti Kamčadki! Naslednji dan pa je carjev ukaz odpravil češenje ruskega svetnika Mitrofana, je dal iz varonejske cerkve spraviti njegovo truplo, kakor kacega hudodelnika žaljenega veličanstva, in prepovedal je mnihom obhajati njegov praznik, ali oznanovati njegovo ime. Aleksander II. ki mu je znano mnihovo prerokovanje, je želel storiti mir z Mitrofanom, kakor pravijo, in je obnovil njegovo češenje; kar koli pa že je, njegove podobe so se v cesarstvu, zopet prikazale. Neki imeniten Poljak piše v „Armonio“: „Za te dogodbe morem vam porok bitii, blag. gosp. vodja (Direttore), ker sim bil na Rusovskem ob tistem času, in akoravno majhen fantič l. 1841, vender prav pomnim, kakošen sum je bila storila dogodka z varonejskim mnihom in pa odpravljeno češenje Mitrofanovo.“ — Škofi pesarskemu je laška vradnja pod pečat djala pastirski list o češenji Marije Device in zoper protestanstvo. Učeni in goreči škof oporekuje pri ministru, ker je prepričan, da tudi ne ena beseda v pastirskem listu ni mogla tudi nar bolj prepekanemu in hudovoljnemu Aristarhu pretveze dati, da bi si v obliči postave pretresala. — Dandanašnji dosti ljudi po zraku leta, torej bodi tudi „Danici“ brez zamere, ako večkrat kaj takega naznani. Govori se, de neki g. Green, imeniten angleški zrakoplovec, je pripravil zračni kurnik, s katerim meni ferčati iz Londna v Francijo in spremljalo ga bo na zrakoletu več družih oseb. Če le ne bo šel morja pit, kakor pred več leti enak vitez v Terstu. — S stermentjem Armonia pripoveduje, da je neki florenšk dnevnik nekaznjen v karikature djala apostolsko vero, in vpraša oblasti, če so zvestobo prisegle vstavu, ali marveč Renanovi knjigi. — Mil. škof Dupanloup je bil te

dni v Parizu pričakovan, sprejet drugo Montalembertovo hčer med redovnice presv. Jezusovega Serca. — Nadarjev balon G é a n t jo je skupil, kakor vsak prederznež. 18. u. m., kakor smo že povedali, proti noči jo je z 9 osebami iz Pariza odpihal in hitro hitro ga je neslo nad Belgijo, Nizozmsko mem zuiderskega jezera na Hanoveransko, kamor so dospeli drugi dan zjutraj. Dolgo časa so bili popotniki dobre volje; ko so jo žvižgali čez dežele, široke polja, vasi in mesta, so zvonili z zvonovi, ki so jih imeli ob valonu, in smejali so se, videči, da je ljudi in zveri groza nad to pošastjo v zraku. Sej valuh sam je bil visok 180 čevljev ali 30 sežnjev, in spodej je bil čeln, kakor velik štirkolesen voz. Toda njih razposajenost se je tudi njim kmali v strah spremenila. Zjutraj začne veter proti večeru vleči in dervi puhon proti severnemu morju. Treba je zdaj misliti, kako bi se prišlo na terdo, ali sapa s strašno silo podnebnega zmaja naprej dervi. Težki maček ali sidro, ki ga izpusté, zagradi drevo, pa ga s korenino izruje in seboj vleče do hiše, v katero se zapikne in ji streho odnese, v tistem trenutku pa se tudi verv uterga in pošast s tako silo tiši dalje, da preleti 60 milj vsako uro. Ščasoma balonu duške odprejo, da moč zgubiva in se zemlji bolj bliža, ali zdaj je še nar hujši nevarnost; čeln ki ga balon se zmiraj vleče, podira drevesa, daljnopisne droge in vse, na kar zadene. Izmed popotnikov nekteri na zemljo poskakajo in si polomijo roke, noge; na druge pa, ki so v čolnu ostali, se balon zverne in jih mnogotero poškodva, eden je bil v neko vodo padel; vse je bilo pobito, kervavo, blatno; vender pa vsmeren nobeden ni. Balon je obtičal pri Rethem-u neki na Hanoveranskem. ... Tako se godi pa tudi tistim, ki ne ostanejo na terdni zemlji prave vere, ampak plavajo po zraku praznih in puhlih posvetnih menitev in se tako zgubijo, da s kervavečim sercem išejo še enkrat na terdno stopiti, ali vihar njih strastnih nagnenij jih dervi dalje in le prevečkrat poginejo v svoji nespameti. — Katoliška srednja v Hanoveru želi zidati novo cerkev in šolo, magistrat pa iše za štirjaški seženj zemlje 1100 gold., akoravno je za zverinjaški vert zemljo zastonj dal. Hanoveranskemu magistratu so tedaj zveri več, kakor pa njegovi katoliški sosednjani. (Sonntagsbl.) — V mesticu Waterfort-u pri London-u je bila 11. vinot. čez 300 lét zopet v prvo sv. maša brana, akoravno le v najeti hiši, ki služi za cerkev in šolo. — V Pittsburg-u in okrogu je 12 katoliških duhovnov zadelo vojaštvo, njih srenje pa so svoj pot zberale denar za njih odkup, skorej 8.000 gld. Ti napihneni Amerikanci se toliko omike nimajo, da bi dušne pastirje vojašine rešili! — V Buffali je bila 12. avg. nova stoljnica blagoslovljena. Zidali so jo 13 lét in je velikansko delo. Novi ondotni trapistovski samostan je izmed nar večih kloštrov na svetu, vsaka štirih strani je 400 čevljev dolga, prostora ima za 300 mihov; šteje jih pa zdaj le 60. Samostan ima 2 cerkvi, eno za mnihe, drugo za ljudstvo. — Vstav sv. Petra pri novem Jorku je za 1000 dolarjev kupil kos zemlje v razširjavo svojega poslopja; našla se je pa v tem zemljišu žila belega marmorja, ki je nar manj 50.000 dolarjev vredna. Dobiček je vstavov. — Po „Portafoglio Maltese“ 30.000 pregnanih Italijanov prosi kruha v tuji deželi; postreljanih in poklanih je neki nad 18.000; do 7000 častnikov nekdanje vojne da je vkljub gaetan-ke pogodbe odpravljenih; Napolitancev je bilo v enem samem letu v ječo verženih 14.000. Zdaj naj pa kdo še reče, da ni srečna in blažena „nova, svobodna Italija!“ — „Monitore“ napolitanski je unidan govoril o neki deržini v Basilikati, ki je bila enemu svojih sinov dala ime Garibaldi, in pristavljala, da to ime se ne kaže dosti pripravno, srečo prinesti. In zares so očeta ubili briganti, brat in stric sta ravno zdaj v ječi v Potenci, drug stric je smertno ranjen pri vporu v Atellu, in mati se je zmežala. ... Znano je, da Cerkev prepoveduje pri kerstu druge imena dajati otrokom razun imén svetnikov in svetnic. — Ob Viktor-Emanuelovi cesti v Neapelju je

neki „Galantuomo“ ubil neko ženo zavoljo krađenih kokoš... To je tudi napredek! — Menotti, Garibaldov sinko, je bil prišel une dni v Torin; pravijo, da je hotel ondi poljsko kardelo zbrati, ali ministerstvo mu je velelo: Menotti nikar! Toliko je gotovo, da jo je Ciro Menotti že iz Torina pobral. — Sliši se, da novi greški kralj si je prvega oproda izvolil gr. Czernovitz-a, nekdanjega častnika madžarske narodne vojne, ki je bil iz Avstrije pregnan. — V Palermi so Lahi že osem cerkev Božji službi ugrabili in jih ali z vojaštvom ali z drugimi posvetnimi vredbami oskrunili. Stoiška nesramnost, s katero se to godi, vse preseže. Napoved: „Bodete skazali priljudnost, prečast, gosp. ter boste cerkev tega in tega samostana od jutri nadalje zročili vojaškemu odboru. Prosim, že naprej mojo zahvalo sprejeti.“ „Sindaco N. N.“ Dictum factum, priroji vojaštvo in se v-gnjezdi, ter visji nima časa ne protestovati, ne reklamovati in ne, kakor si bode, ubraniti oskrunjenja! Tako brigantarijo oni, ki neprenehoma streljajo in vječujejo brigante. — Pravijo, da je že tisoč let, kar se v Pekinu tiska časnik na rumeno svilo in ima dvojni namen; kadar je prebran, se dene v žep za smerkovec, robec ali vsekalno ruto; če je ta časnik dnevnik, tedaj smerček dobi lepo zalogo na leto: 365 smerkovec!

Pogovor.

Kdo si hoče opico za teto?

Oče. Janezek, kadar pride gospod Opič Naravčar, se mu moraš odkriti in mu roko poljubiti.

Janezek. Potlej se moram pa tudi naši opici v kurniku odkriti in ji berkljico kuškati. —

Oče. Kaj to čenčáš, porednež?

Janezek. Opič Naravčar je undan rekel, da je človek pa opica enega rodú; če tako misli sam zase, naj mu bode; jaz pa opičjega rodú nočem biti in nisim, in tudi se opici odkrival ne bom in ji ne berkljice ljubkal. Rajši bi se odkril beraču, ki sedi pred našimi vratmi, in mu roko kušnil, ker gosp. veroznanski učitelj so nam v šoli pravili iz sv. pisma, da je tudi nar veči revček Božja podob.

Oče. Ali pa veš, da gospod Opič je olikan mož in hoče poštenje in čast?

Janezek. Kakošno čast, ljubi papa? Zakaj pa vi imate opico v kurniku in ne v lepi sobi, zakaj se ne odkrivamo, ko gremo mem kurnika, in zakaj opico draži, komur se poljubi? Pa tudi unkrat, ko je bila ena gavznila, je niso mestnjani z duhovnom na pokopališe spremili, ampak blapec jo je v gnoj zakopal, pa je bil še nejevoljin, da se mora s to merhovino pečati!

Oče. Imaš prav, Janezek; kdor ne spozná, da je kaj več kot živina v levu in zverinja v berlogih, tudi ni vreden, da bi ga kdo čislal in mu čast skazoval.

Janezek. Moje serce mi ne dá drugemu časti skazovati, razun tistemu, ki se čuti, da je podoba Božja, kakor uči sv. vera.

Oče. Miljenček mojega serca, danes si me prav razveselil, ker prepričal si me, da ti se ne učiš le za um, kakor njih toliko, ampak tudi za serce: to je prva reč! —

Majnikove zvezdice.

VI.

Pač prav, de je Zg. Danica tudi predalček za „majnikove zvezdice“ odlocila, ker brez dvoma bo marsiktera spodbudna dogodba, kakoršno opazijo posebno duhovni pastirji blizo božjih pot nastavljeni, beli dan zagledala, ki bi bila sicer v tamoto in pozabljenje obsojena.

Naj tudi jest eno izročim temu predalčku, ko sim jo doživel kot farni pomočnik v V...

Neko dekelce pri 9 letih je sv. Valentina bolezen silno vila, in stariši pošljejo po mene, de bi jo prevedil. Hitro se odpravim in grem, ali prestrašim se stopivši v sobo, ker vidim, de huda bolezen je bolni revici ravno na robe glavo zavila — obraz na herbet. — Ves zamišljen pričakujem, de kerč odjenja, po tem sedem, spovém in v sv. olje denem bolno dekle. Preplašeni starši mi pripovedujejo, de so že po več krajih pomoči iskali zoper to strašno bolezen, pa je nikjer ne najdejo, in pristavijo: Kaj mistijo g. kaplan, kaj nam je storiti v ti nadlogi? V spomin mi pride nauk sv. Tomaža Kempčana 3. bukve 30. poglavje. Torej jim rečem, de bi bilo naj bolje, tudi pri Bogu pomoči iskati in se preč. Devici Mariji priporočiti po nauku pobožniga Tomaža Kempčana, kteriga kratki zapopadek je tale: Nar veči napaka ljudi je, de so prepočasni k molitvi, in še le ko nikjer pomoči najti ni, se k Bogu obernejo in spoznajo, de le Bog zamore iz vsake stiske rešiti in brez njega ni prave pomoči. —

In glej! te kratke besede niso bile bob v steno. Vsakdanja skušnja se je tukaj poterdila, de hude stiske, posebno bolezni, človeško serce zrahljajo, kakor brana pusto zemlj, in za Božjo besedo rodovitno storé; bodeče ternje mnogih strast iz njega potrebiyo, in mreno napuha iz oči potegnejo, de prav natanko vidi, kdo je Gospod čez vse, in kakšna uboga stvar je človek.

Vse to starši bolne hčere bolj ko kdej spoznajo, in že precej drugo jutro dajo v bližnji cerkvi Matere Božje za bolno hčer sv. mašo opraviti in otroka Mariji priporočiti. Vsa družina se je sklenila z mašnikovo molitvijo, in dali so mi na znanje, de še tisti dan je bila huda bolezen sv. Valentina revno dekle popustila, in kar časa sem bil za duhovniga pomočnika ondi, nisim slišal, de bi bila deklica kdej več od te čudne bolezni nadlegovana. Davorin.

Moje bogastvo.

Res biserov nimam,
Zlatá tudi ne,
Imena veljakov
Mi manjkajo vse.
Pa vendar sem srečen,
Ponosit' se znam,
Da svojga bogastva
Za cel svet ne dam.

Naj svet se mi laže,
Naj v pest se smeji,
Zato se mi vendar
Okó ne solzi.
Mir duše nevmerle,
Čuječ'ga sercá,
Tih biserov dragih
Svet malo pozná!

In če me terpljenje
Tud večkrat greni,
Grenkoba življenja
Lahko se prespi.
Da v duši in sercu
Le mir mi živi;
Brez mira na svetu
Bogastva nič ni.

Ivan T.

Dobrotni darovi.

Bratovščina sv. Uršule daruje 5 gold. afrikanskemu štacijonu na Dolenskim s serčnimi željami, naj bi se kmalo toliko nabralo, de bi se podružnici sv. Duha spodoben zvon omislil, in strop toliko popravil, de bi gospodje brez strahú zamogli Božjo službo opravljati. Vse k večji časti Božji in dušnimu žveličanju. — † † † 100 gold. za misijon gosp. J. Čebula (zročili mil. gosp. proštu A. Kosu), 155 gold. 70 kr. za misijon gosp. Olivieri-a (že dalje odpravili).

Popravki. Na 249. str. v drugem oddelku beri 27. v. od zgorej „conscientia“ namesti „conscientia“; v 42. pa za besedo „Tirolsko“ pristavi: „Neki mestnjani je...“ Na 250. str. v 1. oddelku 26. v. zgorej pa „čas“ namesti „čas.“